

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De circu[m]stantia modi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

pple volūtatis: q̄ n̄mia p̄suetudine z amore peccādi quodāmodo in naturā cō
uertit. Sed hoc q̄d hoibz impossibile est: deo possibile est: vt nequa q̄ ethiops
z pardus suā videant mutare naturā. Sed ille que in ethiope operat z pardo
dicere ap̄lo. *Diā possum in eo q̄ me p̄forat ch̄o. Vñ z in alio loco. Amplius*
in q̄t illis oibz laboraui: nō aut ego sed gr̄a dei que in me est. Hec Hieron. Et
sic p̄z q̄ difficult radit q̄d rudes animi p̄biberūt: vt idē ait ad Athletā. *Lau*
fat em̄ habitus in nobis ex frequētatis actibz. Ideo d̄r p̄hs in. ij. li. Erbi. Qua
les sunt accus tales habit⁹ subsequunt. Rō aut q̄re grauius est pctm̄ q̄d fit ex
habitu: assignat a scr̄o Thoma in. ij. q. clvj. ar. iij. vbi mouet dubiū. Verū in
cōtinens plus peccet q̄ intēperatus. Nota hic q̄ d̄r intēperat⁹ ille q̄ peccat ex
habitu. Incōtinens p̄o dicit q̄ peccat ex fragilitate. Deduct⁹ ḡ ibi sc̄us Tho
mas talem rationē. Vbi est em̄ maior inclinatio volūtatis ad peccandū: ibi est
grauius peccatū. In eo aut q̄ est intēperatus: volūtas inclinā ad peccandū ex
pp̄ia electione que p̄cedit ex habitu p̄ p̄suetudinē adquisito. In eo aut qui est
incōtinens voluntas inclinā ad peccatū ex aliqua passione. Et q̄ passio cito
transit: habitus aut est q̄litas de difficili mobilis: inde est q̄ incōtinens statim
penitet trāseunte passione: q̄d nō accidit de intemperato: qui n̄mo gaudet pec
casse: eo q̄ operatio peccati est sibi facta cōnaturalis fm̄ habitū. Unde de his
dicit Proverbior. ij. ca. Letant̄ cū male fecerint: z exultant in rebus pessimis.
Hec Thomas. Etiam sanctus Thomas in cōmento aureo super ep̄stola ad
Roma. p̄mo ca. lectione. vij. dicit sic. Valida est habitus viciosus p̄ruti op
positus. Vñ ex malicia peccare dicunt q̄ ex habitu peccant. psal. ij. Quid glo
riaris in malicia qui potens es in iniquitate. Hec Thomas. Nullum quippe
scelus (teste Augustino) corā deo tam abominabile est q̄ p̄terita pctā vnicui⁹
q̄ nostrum dimissa reminiscendo gaudere: z inde exultare. Hec de circūstan
tia numeralis quantitatis.

De circūstantia modi.

Prima circūstantia aggrauās peccatū sumit ex parte modi agend⁹.
 Hec circūstantia signat in versu allegato dū dicit: quomodo. P̄t aut
 ly quō p̄fert duplici: aut sub voce duar partū vel duar dictionū: si
 cut illud Luce. j. ca. Quō stert istud qm̄ viz nō cognosco. Que p̄ba nō sunt du
 bitaria: sed modi agēdi inq̄situa. Nō em̄ purissima p̄go fuit subita sic Eva:
 nec tarda sicut Sara: nec dubia sicut Zacharias: sed modū inq̄rit q̄ tale mys
 teriū fieri deberet: vt. s. saluo p̄gnitatis p̄posito mat̄ esset. Aliq̄ ly quō videt
 esse dicto cōposita: z ponit loco vnus dictionis z accentuat p̄ vna dictione: z
 sic quō. i. qualit. Inq̄rit ḡ hec circūstantia de mō agēdi: q̄ modus est q̄dā mē
 sura vel cōditio/ siue regula/ siue tēperamētū cuiuscūq̄ rei. Propterea sanctus
 Tho. in tractatu de p̄positiōibz modalibz dicit: q̄ modus est determinatio ad
 iacēs rei. Sūt aut q̄ dicit q̄ mod⁹ est q̄dā discretio regulās oēm disciplinā: s̄
 ne q̄ p̄rutes sunt vicia. Sed nota hic fm̄ scr̄m Tho. in. j. q. vij. ar. iij. in r̄s̄o
 ne ad sc̄m argumentū. q̄ ille mod⁹ q̄ ex circūstarijs accipit qd̄ bñ v̄l qd̄ male
 nō ponit circūstantia: sed est p̄sequēs ad oēs circūstantias. Sed specialis circū
 stantia ponit modus: qui p̄rinet ad qualitātē actus: puta q̄ aliq̄s ambulet
 velocit̄ vel tarde: z q̄ aliq̄s percurit fortit̄ vel remisse: z sic de alijs. Hec Tho
 mas. Interroga ergo cōscientiam tuam z discute de modo q̄ cōmissisti peccat
 ta: quia graui⁹ peccatū ex modo agend⁹: z quanto petori modo cōmissit: tan
 to iudicat grauius. Verbi gratia. Qui fornicatur cum muliere modo natura
 li: peccat quidē mortaliter: sed multo horribilius qui peccat p̄tra naturā. Si
 militer q̄ iurat in vanū. peccat. sed q̄ iurat p̄ aliq̄m modū opprobriosum p̄ des

Quid est
modus.

Tertiū dubiū de modo doloris

mēbra v'l scōz et^o graui^o offendit. Idcirco inq̄re diligēt de mō q̄ pegliffi op^o p̄cti: q̄ q̄nto turpior mō fiūt: tāto sūt grauiora: eo q̄ act^o morales a mō agēdi plerūq̄ recipiūt spēm v'l gūtarē. Discute parit̄ de mō agēdi v'l partiēdi: q̄ grauius est p̄ctm̄ in eodē genere qd̄ fit agēdo q̄ qd̄ fit partiēdo. Et breuiffi mod^o est quācūq̄ mensura oīm actūū humanōz

De circūstantia temporis.

Pctm̄ cōmissū in die festo grauius. **T**raua et vltima circūstantia aggrauās p̄ctm̄ sumit̄ ex pte t̄pis. Hec q̄ designat̄ in p̄dicō v'l cū d̄r: q̄n. Est aut̄ l̄y q̄n aduerbiū t̄pis: tō hec circūstantia q̄rit de t̄pe in q̄ q̄s peccauit̄: Vtrū t̄pe festiui vel solēni: puta t̄pe oīōni p̄stitūto: vt sunt festiuitates et t̄pa ieiunij. verbi gr̄a. Si q̄s fornicat̄ vel cōmittit̄ furtū vel homicidij: peccat̄ qd̄ mortali. Sed si talia fiūt in die festo aliā d̄formitatē importat̄ q̄ orit̄ ex circūstantia sacre diei aggrauātis p̄ctm̄. Nā p̄ctm̄ mortale cōmissū in die festo habet specialē repugnantia ad tertiū p̄ceptū diuine legis. s. Sabbata sc̄rifices: q̄ op^o p̄cti est magis fuisse q̄ op^o male nūale: vt d̄cūt doctores catholici. Et tō tal̄ circūstantia mutat̄ specie p̄cti et aggrauat̄ p̄ctm̄: q̄ vbiq̄ est alia et alia repugnantia act^o ad rōnē: et alia d̄formitas actus. ibi est alia et alia spēs et maior grauitas p̄cti. Hec de tribus gradibus p̄ctōz: signant̄ de decē p̄ceptis diuine legis: de septē p̄ctis mortalibus: de q̄n q̄ sensibz corporeis: de tribus p̄ctibus theologis: de quatuor moralibus: de septem opibz miscēdie tā corporeis q̄ hūanibz: de septē p̄ceptis ecclie: de b̄nificijs et sacramētis: de circūstantijs aggrauātibus: iuxta humilitatē mee tenuissimū sensum explicauit̄ p̄ recreatiōe s̄ctiētis anie q̄ p̄ diligētē discussiōne p̄p̄ie p̄cie ad verā cordis p̄ritiōne puenire desiderat. Quicūq̄ ḡ tā piā ac meritoria discussiōne p̄ctōz suoz humilit̄ corde p̄fecerit p̄fissis de miscēdia d̄ni n̄ri Jesu ch̄ri: dicim^o q̄ tal̄ q̄cūq̄ fuerit veracit̄ thesaurū illū nobilissimū vere p̄ritiōis p̄seq̄ a d̄no De q̄ scriptū est Sap. vij. ca. In fide em̄ thesaur^o est hoibz q̄ q̄ vlt̄ sunt partē cipes facti sunt amicele dei. Et sic p̄z de sc̄da quest̄ione.

Tertia quest̄io declaranda

Nota i q̄ p̄ceptis p̄ctō

Sperest vt resoluamus tertiū dubiū. Nā q̄rebat̄ q̄nta esse d̄z recogitatio sine discussiō p̄ p̄ctis vt deo fiat debita satisfactio. Et q̄ in p̄cedentibus fuit^o aliq̄l̄ p̄lix. ido hūc q̄st̄iōi breuiffi rōndem^o sic d̄cētes. Vera p̄ritiō nō mēsurat̄ s̄m̄ dolorē partē sensitīue: s̄ multo magis s̄m̄ dolorē intellectīue et rōnalē s̄m̄ Tho. et oēs doctores catholicos. Propterea nō est necesse corpale dolorē esse rātū de p̄ctō q̄ntus fortasse esset de rēporali malo vel incōmodo: vt d̄r Joānes gerson. Sufficē em̄ penitēt̄ q̄ cōmissū p̄ctm̄ sibi vere displiceat: et nequaq̄ in s̄ll̄ casu deū offendere vellet. Nō em̄ oportet talē esse dolorē de p̄ctō q̄lē de se diuina deposcit̄ imēstras cū sit h̄ ipossibile: q̄ sp̄a. p̄sus ē īfinita: n̄m at̄ dolorē finitū cē necesse ē. Nec possum^o dignas deo referre gr̄as p̄ tātis ab eo suscept̄ b̄nificijs: nec h̄ īdulgētissim^o ille p̄z a nob̄ req̄rit nisi tātūmō obediētia mādaroz suoz q̄ sub efne mortis pena obfuaāda mādauit. Dolor tū de p̄ctis tāto melior et laudabilis or est q̄nto in aia et in corpe fuerit maior. Adhibēda est tamē circa hūc dolorē recta discretio: q̄ nec corpus destrui nec rarto ledi debet. Et idcirco homo peccator cognoscēs creatōrē suū tam enormit̄ offendisse: q̄ cū sit īfinitus offensa in eū facta p̄t̄ dici īfinitū malū: quia est cōtra deū qui est īfinitū bonum. Ideo totis reassumptis viribus debet seuerō cordis examine interiora disc̄u